

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

112'nci Birleşim

4 Haziran 2010 Cuma

...

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, ithal et ve et üreticilerinin sorunları hakkında söz isteyen Adıyaman Milletvekili Şevket Köse'ye aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, lütfen sessiz olalım, milletvekili arkadaşımızı daha iyi duyabiliriz. Buyurunuz Sayın Köse.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Köse.

Hükûmet adına Sayın Eker cevap verecektir.

Buyurunuz Sayın Eker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Gündem dışı yapılan konuşmaya cevap vermek üzere huzurlarınızdayım.

Türkiye'de hayvancılık politikaları stratejik bir yaklaşımla Hükûmetimiz döneminde ele alınmış ve bu çerçevede Türkiye hayvancılığında, hayvancılık sektöründe Hükûmetimiz döneminde çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Şimdi, ilk defa olarak cumhuriyet tarihinde bu kadar yüksek oranda, toplam tarım destekleri içerisindeki hayvancılığın payı artırılmıştır. Yüzde 4'ten devraldığımız tarım sektörü desteklemeleri içerisindeki hayvancılığın payı tam 15 katlık bir artışla 1 milyar 250 milyon liraya, toplam destekler içerisindeki payı da yüzde 22 seviyesine çıkarılmıştır.

Keza, Ziraat Bankasının hayvancılıkla ilgili olarak verdiği kredilerde çok büyük gelişmeler sağlanmıştır. Sayın milletvekilleri, Türkiye'de bizim Hükûmeti devraldığımız dönemde hayvancılıkla ilgili olarak sadece 16 bin kişi toplam 47 milyon kredi kullanırken ve yüzde 59 faizle hayvancılık için kredi kullanırken 2009 yılında hayvancılıkla ilgili olarak kredi kullanan çiftçi sayısı 202 bin ve 2,5 milyar lira. Faizi ne? Faizi de yüzde 5,2 ile yüzde 6,5 arasındaki bir oranda tahakkuk ediyor. Bu tabii, işletmeye yansıyor.

Bakın, Türkiye'de, 2002 tarihinde toplam olarak sadece 50 başın üzerinde hayvan bulduran işletme sayısı 4.300 ve 2009 yılında 50 başın üzerindeki hayvancılık işletme sayısı 18.676. Bu şu demektir: Bu geçen zaman içerisinde uygulanan doğru politikalarla hayvancılık, verilen desteklerle çok önemli bir noktaya gelmiş, Türkiye'de bu alanda büyük bir yatırım başlamıştır.

Şimdi, bununla birlikte, tabii, kültür ırkı hayvan oranı, toplam içerisinde saf kültür ırkı oranı yüzde 35'lere çıkmıştır ki bu, yüzde 80'lerin üzerinde, yüzde 90'a varan bir orandaki artışa tekabül etmektedir.

Süt üretimi 8,4 milyon tondan 12,5 milyon tona çıkmış, keza, bir hayvandan elde edilen et, ortalama -sürü ortalamasını söylüyorum- 170-180 kilolardan 217 kilo ortalamasına çıkmıştır. Bazı işletmelerde bu, çok daha yüksek bir rakamdır. Örneğin, Et Balık Kurumuna gelen ortalama besi ağırlığı, karkas ağırlığı 285 kilogram civarındadır.

Şimdi, bunları... Tabii, bir yandan gelişmesini tamamlıyor, gelişmesini sürdürüyor ancak Türkiye'de yeteri kadar besi materyali bulunmasına rağmen... Ki bizim müteaddit defalar yaptığımız tespitlere göre en son Nisan ayının 18'inde bir genel tespit yaptırmıştık, bir de geçtiğimiz hafta tekrar Türkiye'de en çok hayvan besisi yapılan on altı ildeki hayvan varlığını, besideki hayvan varlığını saydık. 28 Mayıs tarihi itibarıyla -ki bunlar altı ay yaşın üzerindeki olanlar sadece- 918 bin sadece on altı vilayetteki hayvan varlığı, besideki hayvan varlığı.

Şimdi, bunlara rağmen geçtiğimiz aylarda, tabii, anormal bir fiyat artışı meydana geldi, bu da tüketici aleyhine gelişti. Biz de bunun için birtakım tedbirler öngördük. Öngördüğümüz tedbir et ithalatı doğrudan değil aslında, bugüne kadar da 1 kilogram et ithali yapılmış değil. Kamuoyunda... Biraz önce,

Değerli Milletvekilimizin de “et ithali” diye ısrarla vurgu yaptığının aksine, ithal edilen et değil, ithal edilen kasaplık canlı hayvan.

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Farkı ne?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) - Nereden? Uluslararası Salgın Hastalıklar Ofisinin temiz ve sağlıklı kabul ettiği ülkelerde, her türlü muayenesi yapılmış kasaplık canlı hayvan. Şimdi, kasaplık canlı hayvan biz bir miktar getiriyoruz ki daha şu ana kadar bir tane de gelmiş değildir. Tabii, Türkiye geçmiş dönemlerde de bu tür uygulamaları yaptı değerli arkadaşlar, ilk defa bu dönemde kasaplık canlı hayvan gelmiyor. Şimdi, 1986’yla 1996 yılları arasında Türkiye yaklaşık 1,5 milyon kasaplık canlı hayvan ithalatı gerçekleştirdi. Şimdi, o dönemde, 90’lı yıllarda hangi partiler iktidardaydı? Hangi dönemlerde bu yapıldı? Bu da bellidir, zaten kamuoyunun bildiği bir şey. Yani 1,5 milyon baş. Türkiye’de yapılan ithalat, ihalesi yapılan sadece ve sadece 8 bin ton. 8 bin ton karşılığı en fazla 16 bin baş hayvan demektir, kasaplık canlı hayvan, en fazla yaptığı bu; 1,5 milyon. Ben sadece kasaplığı söylüyorum, karkas eti söylemiyorum, lop eti söylemiyorum, diğer besilik ithalatı söylemiyorum, o tarihlerde bunlar hep yapıldı.

Şimdi, bir ülkenin hayvancılığının potansiyelini, hayvancılık kabiliyetini, üretim kapasitesini tek başına ithalatla ölçmek de doğru değildir. Şimdi ben size bir rakam vereceğim. Amerika Birleşik Devletleri hayvancılık alanında da tarım alanında da dünyanın en zengin, en gelişmiş ülkelerinden bir tanesi. Amerika Birleşik Devletleri’nin, örneğin 2009 yılındaki et ithalatı 1 milyon 192 bin tondur, 2007 yılındaki canlı sığır ithalatı yaklaşık 2,5 milyon baştır bir yılda. Avrupa Birliği, yirmi yedi ülke, dünyanın en çok hayvancılığa destek veren, tarıma destek veren ülke grubudur Avrupa Birliği ve Avrupa Birliğinin 2009 yılındaki et ithalatı 495 bin tondur, ihracatı 148 bin tondur; ihraç ettiğinin 3,5 katı ithalat yapmıştır. Yine Avrupa Birliğinin 3 milyon 400 bin, bir yılda canlı sığır ithalatı var.

Şimdi, bunlar ticarettir. Ticareti yaparsınız, ülkenizin şartları... Türkiye de örneğin geçen sene resmî kayıtlara göre 89 bin baş hayvan ihracatı yapmıştır. Yani bizi böyle, sadece, işte Türkiye bir ete muhtaç oldu, başka da yapacağı hiçbir şey kalmadı gibi bu şekilde ithal etmek doğru değildir. Ben kamuoyumuzu doğru bilgilendirmek ve kayıtlara sağlıklı bir şekilde geçmesi açısından bunları söylemek durumundayım. Çünkü aslında, biz ne zaman bu ifadeleri kullansak bazı değerli milletvekillerimiz bizi pembe tablo çizmekle suçluyorlar. Biz aslında gerçekleri söylüyoruz fakat bazı insanlar bunu, bu gerçeklere siyah gözlükle bakıyorlar, görüyorlar, eğer pembe gözlükle bakan varsa o da onların bileceği iş, ama bizim görevimiz gerçekleri söylemektir. Bizim söylediğimiz rakamlar da, devletin veya uluslararası istatistiklerin yayınlanmış resmî kayıtlarıdır. Dolayısıyla Türkiye’deki hayvancılığın durumu da budur.

Şimdi biz, hayvancılıkla ilgili 83 milyon lira sadece toplam destek verilirken, biraz önce de söyledim, 1 milyar 250 milyon liraya çıkardık, bu, tam tamına 15 katlık bir artıştır. Şimdi, bizim gibi bir Hükûmeti kalkıp da, yani işte efendim et ithalatı yapılıyor... Ki, bu da doğru değil, biraz önce de söylediğim kasaplık canlı hayvan ihalesi yapıldı ve henüz de gelmiş değildir, bu hafta sonu muhtemelen gelecek. Bunu hayvancılık politikamızın yanlış olduğuna yorup, bunun üzerinden tenkit edilmesi çok haklı bir isnat değildir, haklı bir söylem değildir; çünkü Türkiye’de hem üretim artmıştır, biraz önce rakamlarını verdim, hem şu anda canlı hayvan varlığı açısından da Türkiye yaklaşık 11 milyon büyükbaş hayvana sahiptir, hem verimi artmıştır birim hayvan başına hem toplam sürüde bir azalma, önemli bir azalma yok. Verim artıyor, 11 milyon civarında da var. Bunun kasaplık gücü yüzde 30’dur, bunu bilen bütün arkadaşlarım, uzmanlar bunu bilirler. Yani, 11 milyon hayvanın yüzde 30’u kasaplık güç demektir. Yani bu her sene kesilir. Dolayısıyla Türkiye’nin et üretimi de buradan hesaplanır ama kayıt dışılık yok mu? Var. Doğrudur, kayıt dışılık vardır, et üretiminde de, et sektöründe de maalesef bu fazladır.

MURAT ÖZKAN (Giresun) – Bakan Bey et ithal ediyorsun, yapma ya!

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Dolayısıyla kayıt dışılıkla mücadele etmek de hepimizin görevidir, hepimiz birlikte bununla biz mücadele edeceğiz.

MURAT ÖZKAN (Giresun) – Hayvan ithal ediyorsun!

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MEHMET MEHDİ EKER (Devamla) – Şimdi değerli arkadaşlar, politikamızın doğru olduğunu... Biz Türkiye’de üretimi artırıyoruz. Et ve Balık Kurumundan bahsedildi, Et ve Balık Kurumu bizden önce özelleştirilmişti. Peki, kim özelleştirme kapsamından çıkardı, bunları tekrar faal hâle getirdi? Biz. Ne zaman? 2005 yılında. Şu anda Et ve Balık Kurumunun kombinaları, kalan 7 tane, 8 tane kombinasyonu biz şu anda işletiyoruz, hatta yaklaşık 10 tane de kiraladık, dolayısıyla şu anda Türkiye’de

17 civarında et-balık işi yapan, kombina görevi gören Et ve Balık Kurumu faal olarak çiftçimizin hizmetinde devam ediyor ve bugün itibarıyla da günlük 250-300 civarında büyükbaş hayvan kesimi yapıyor. Bizim, üreticimizi başka bir şekilde düşünmemiz asla mümkün değildir. Biz, Türkiye'de üretimin desteklenmesi yoluyla Türkiye'nin sorunlarının çözüleceğine inanıyoruz ve bu şekilde de bir politika izliyoruz.

Et ve Balık Kurumunu çıkardık. Et ve Balık Kurumu devam ediyor ama yanına ilave şeyler de yaptık. Neler yaptık? Yanına... Biz, gerek Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP Eylem Planı çerçevesinde gerek Doğu Anadolu'nun 16 vilayetinde DAP projesi çerçevesinde, toplam 25 vilayette yüzde 40 civarında hibeyle hayvancılığın desteklendiği bir projeyi de hayata geçirdik ve onlar da şu anda aktif olarak o projede çalışıyor, o proje de devam ediyor.

Bundan sonraki süreç içerisinde de, tabii ki, Türkiye'deki üreticilerin, biz, her zaman gücüne inandık, bundan sonra da inanacağız ve onların üretim gücünü artıracak şekilde politikalarımızı devam ettireceğiz. Bundan sonraki süreçte de bu politikalarımız Türkiye'nin tarım sektörünü, Türkiye'nin hayvancılık sektörünü geliştirmeye dönük olarak devam edecek.

Esasen bununladır ki, yani bu politikalar sayesinde ki Türkiye'de tarım sektörü son altı yılın beşinde pozitif büyüdü. Yani bu, başka türlü olabilir mi? Bir tek 2007 yılında olağanüstü kuraklık şartlarında Türkiye'de tarım sektörü küçüldü. Onun dışında, son altı yılın beşinde tarım sektörü büyüme kaydetti. 2009 yılında küresel ekonomik krizin bütün olumsuzluklarına karşın Türk tarım sektörü yüzde 3,6 büyüdü.

Türk tarım sektörü, 70 milyon insanı besliyor, 30 milyon turisti besliyor ve üstüne 11,5 milyar dolara yakın da tarım ürünü ihracatı yapıyor. Bu sene, 2009 yılında hem toplam tarım ürünlerinde ham maddeler dâhil hem gıdada Türkiye, net tarım ürünü ihracatçısı ülkedir, net ihracatçı bir ülkedir. Sadece gıdayı dikkate aldığımızda toplam 4,5 milyar dolarlık bir dış ticaret fazlamız vardır. Gıda maddeleri yönüyle ihracatımız ithalattan fazladır. Toplam tarım ürünleriyle baktığımızda da bu yine 2 milyar dolara yakın bir rakamda, ki bunun içerisinde lif pamuk vesaire sanayi endüstrisi ürünü olan ve çıktıları sanayi ihracatı olarak kabul edilen ürünler, bunlar olmasına rağmen biz yine net ihracatçı durumundayız.

Şimdi, değerli milletvekilleri, hayvancılığın gerek hastalıklarla mücadele gerek suni tohumlama gerek yem desteği ki Hükümetimiz döneminde -bunu da iftiharla söylüyorum- sağladığımız yem destekleriyle... Türkiye'nin 50 milyon ton yıllık kaba yem ihtiyacı vardır. Daha önce bunun 25 milyon tonu içeriden karşılanıyordu, gerisi samanla ikame ediliyordu ki samanın besleyici değeri sıfır. Şu anda Türkiye'nin içerisinde üretilen kaba yem miktarı 37 milyon tona çıktı yani ihtiyacımızın yüzde 75'ini Türkiye artık üretir hâle geldi. Peki, bu nasıl oldu? Durup dururken mi oldu? Hayır. Türkiye'de işte biraz önce söylediğim 1 milyar 250 milyon liranın önemli bir kısmı yem desteğine gidiyor yani yem ekilişi yapan, tek yıllık, çok yıllık yem bitkileri ekilişi yapan vatandaşlarımız bundan istifade ediyor, yem ekilişlerini yapıyor ve bu da kaliteli kaba yem demek, hayvancılıkta özellikle süt veriminin artması demek, et veriminin artması demektir. Bunu da yine Hükümetimiz döneminde yapıyoruz.

İrkin ıslahıyla ilgili çalışmalar çok önemli, suni tohumlama; biz Hükümeti devraldığımızda Türkiye'de sadece yılda 614 bin hayvana suni tohumlama yapılıyordu. Bu, çok çok önemli bir rakam, çok çok düşük bir rakam yani önemli bir gösterge ve çok düşük. Bu, toplam suni tohumlama yapılması gereken hayvanın yüzde 11'ine tekabül ediyordu, 614 bin.

2009 yılında, değerli milletvekilleri, bu rakam 2 milyon 180 bin. Neden? Bu da destekleniyor da onun için.

Şimdi gerek büyük işletmelerin, yeni işletmelerin kurulması, işletme ölçeğinin büyümesi gerek suni tohumlamanın artması gerek yem miktarının artması gerek meraların ıslah miktarının artması... Ki, sadece geçen sene, bir yılda 308 bin dönüm alanda biz mera ıslahı yaptık. Önceki yıllarda bu, yıl yıl çok daha fazla. Dolayısıyla bunlar da önemli göstergeler.

Bizim bu noktadan sonra koyunculüğün üzerinde biraz daha durmamız gerektiğine inanıyoruz, bunu biliyoruz. O nedenle, koyunculğu da, keçiciliği de destekleme kapsamına aldık. Kayıt içine almayla ilgili kulak küpesi uygulamasına koyun ve keçilerde de başladık. Sığırlarda zaten bu var. Onların birtakım alet ekipmanlarının da destekleme kapsamına alınması, özellikle yatırımların yüzde 50'sinin hibe olarak karşılandığı kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi projesinde çok sayıda hayvancılıkla ilgili işletme de alındı, ki toplam 420 civarında et ve süt ürünleriyle ilgili biten tesis var. Bunlar yüzde 50 oranında bizim hibe destek verdiğimiz projeler. Yine, hayvancılıkta kullanılan süt sağım ünitesinden tutun da balya makinesine ve bunun gibi, çayır biçme makinesi gibi çiftçimizin kullandığı makine ekipman destekleri de

bizim Hükümetimiz döneminde çok önemli destektir. Daha doğrusu biz başlattık ve geçen yıl itibarıyla Türkiye’de 41 bin projeye biz destek verdik. Bu şekilde kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi kapsamında toplam hibe olarak verdiğimiz desteğin miktarı 500 milyon liranın üzerinde. Ne zamandan beri? 2006 yılından bu yana. Bu sene yine bunlar devam edecek.

Değerli milletvekilleri, biz, Türkiye’de tarım sektörünün Türk üreticisiyle birlikte büyüyeceğine inanıyoruz ve onları gözeterek, onları kollayarak, onların rekabet gücünü artırarak, onların daha verimli, daha iyi şekilde üretim yapmalarını temin edecek şekilde planlıyoruz. Amacımız asla Türk üreticisiyle, Türk çiftçisiyle rekabet etmek değildir. Biz onun, aksine, gücünü arttırmaya bakıyoruz ve biraz önce de söylediğim gibi gücünü de belirli bir noktaya getirdik. Bu da zaten hem üretim rakamlarına hem büyüme rakamlarına hem ihracat rakamlarına yansıyor.

İthalat kararının sebebi, tüketiciler üzerinde bunun olumsuz etkilerini gördüğümüzden ve bunun istismar boyutuna bazı noktalarda geldiğini görmemizdir. Onu da tedbir... Bu da gösterdi etkisini. Yüzde 19’luk fiyat düştü, tüketim yüzde 25 arttı; et tüketimi yüzde 25 artış gösterdi, fiyatlar da yüzde 19 düştü. Umarım, biz ithalat yapmak mecburiyetinde kalmayız, herkes tedbirini buna göre alır.

Ben bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Eker.

Sayın Seçer, sisteme girmişsiniz...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Siz de girmişsiniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, 60’ıncı maddeye göre çok kısa bir söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Size de söz vereceğim.

HÜSEYİN ÜNSAL (Amasya) – Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Sayın Başkan, ben de...

BAŞKAN - Sayın Seçer, siz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Aynı şekilde, yerimden kısa bir açıklama.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Seçer.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Seçer.

Şunu hatırlatayım: 60’a göre söz isteyen milletvekillerimize iki dakika süre verdiğimin tekrar altını çizeyim, yanlış anlaşılmalara yol açmasın.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

2.- Trabzon Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, hayvancılık sektörünün içinde bulunduğu tablo ile Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker’in ortaya koyduğu tablonun farklı olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Adıyaman Milletvekilimiz Sayın Şevket Köse’nin Türkiye’de hayvancılık ve et üreticilerinin sorunları konusunda yaptığı konuşmaya cevap olarak tam yirmi dakikalık bir konuşma yaptı, çeşitli rakamlar verdiler ve Türkiye’de tarımın, hayvancılığın ne kadar iyi durumda olduğunu ifade ettiler. Ancak, ortada bir gerçek var değişmiyor: Et fiyatları Türkiye’de yüksek ve Türkiye canlı hayvan ithal ediyor et üretmek amacıyla. Bu tablonun sorumlusu doğrudan doğruya Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetidir. Birkaç rakam vermek istiyorum. Bu vereceğim rakamlar devlet rakamlarıdır, tarım sektörüne bütçeden yapılan desteklemelerin boyutunu göstermektedir bu rakamlar.

2007 yılında tarım sektörüne, hayvanlık da dâhil, yapılan desteklemenin tutarı 5,5 milyar TL'dir. Bu rakam 2009'da 4,5 milyar TL'ye düşmüştür. Yani frene basmışsınız, tarım sektörüne bütçeden yapılan desteklemeyi azaltmışsınız ama bir taraftan da burada Sayın Bakan çıkıp tarım sektörünün, hayvancılığın ne kadar iyi durumda olduğunu söylüyor.

2010 yılına geliyorum. 2010 yılı rakamı -eğer Hükûmet sözünde durursa o da, onu da bilmiyoruz- 5,6 milyar TL'dir. Bu rakam 2007 yılına eşittir. Yani biz, rakamsal olarak bırakın enflasyonu, büyümeyi, bunların etkisini, 2010 yılında ancak 2007 yılı seviyesinde bir rakamı bütçeden veriyoruz. Tablo budur, bu gerçek değişmiyor, güneş balçıkla sıvanmıyor Sayın Bakan, değerli milletvekilleri. Tablo budur, bilgilerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Hamzaçebi.

Sayın Köse...

...